

MEESTERWERKEN

WEEKBLAD VOOR JONG EN OUD

PRIJS PER NUMMER : 3,50 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

In het licht van de lantaarn

DE GOEDE WEEK.

De Goede Week, die het lijden van den Zaligmaker herdenkt, wordt ook de Stille Week, de Pijnweek, de Heilige Week, de Grote of de Hoge Week genoemd. Deze week is zeer in het volksleven doorgedrongen, met het gevolg dat voor elken dag er van een gebruik past.

Veel landlieden geloven dat, wat gedurende de Goede Week gezaaid wordt, uitmuntende vruchten voortbrengt.

Op Palmzondag, waarmee de kerk aan den intocht van Jezus te Jerusalem herinnert, sluit men den pastoor buiten.

Gewijde Palm wordt eerbiedig in de huizen, zowel van platte-landsbewoners als van stedelingen, bewaard. Men hecht den palmtak aan het Christusbeeld of aan het wijwatervat, om den zegen over het huis en over wie het bewoont te verkrijgen.

Met dien palmtak sprenkelt men wat gewijd water op een zieke, die den doodstrijd inging ofwel sproeit men dit wijwater rond huizen en stallen, wanneer onweder losbreekt.

De landlieden steken gewijde palm op de hoeken van hun bezaaide landen des namiddags na de vespers.

Wie een nieuw huis laat bouwen, doopt een takje gewijde palm in wijwater, besproeit er den eersten steen mede en laat dit palmtakje in den muur metselen.

De boer maakt dat hij een paasbeest op stal heeft staan, dat omstreeks Pasen kan geslacht worden. In zekere steden wordt een optocht gehouden met den vetten os. De slachterswagens bezorgen het be kroond, geslacht vlees aan huis van de vleeshouwers, die het versierd met bloemen, kransen en medailles in hun uitstalramen te prijken hangen. Kinderen, die hun moeder vergezelden, toen deze om vlees kwam, kregen een papieren roos.

Landlieden beweren dat, als het schoon en helder weder is op Palmdag, men gemeenlijk een vruchtbaar jaar heeft.

De Maandag van de goede week wordt kalfsdag genoemd, omdat op dien dag het volk sloeg met een lap goed, die kalf geheten werd. Men vervaardigde een kalf om den vasten te verbeelden en verdrong het. Wie het laatst op de school of thuis kwam werd voor kalf gescholden.

Op den Woensdag van de goede week «schorst men de rokken en de klokken», wat zinspeelt op het feit dat men de spinrokken opbergt en van dien dag af tot het eind van den Zomer toe niet meer spint. De klokken in de kerken worden geschorst, daar zij den volgenden dag naar Rome vliegen.

Met Witten Donderdag herdenkt de kerk het begin van het lijden van Christus. De priester stelt een geconsacreerde hostie ter aanbidding aan de gelovigen ten toon te midden van groen en waslicht op een versierd altaar. In steden, waar meer kerken zijn, gaan de gelovigen al die hovekens bezoeken en ten teken van rouw doen zij een zwart kleed aan. 's Namiddags van Witten Donderdag heeft de voetwassing plaats. Te Antwerpen staat in het St. Julianusgasthuis de pelgrimstafel met de fijnste gerechten voor twaalf grijsaards gedekt. Met Goeden Vrijdag wordt door de Kerk de dood van den Zaligmaker herdacht.

In de Sinjorenstad trok een ommegang langs de stadswallen en de afgelegde weg was even zolang als de kruisweg van Jerusalem. De priester die de kruisrelik droeg, werd door de twaalf pelgrims gevolgd, die op Witten Donderdag aan het Pelgrimsmaal in het St. Julianusgasthuis hadden deelgenomen.

Tot vóór enige jaren ging men op Goeden Vrijdag van de kerk naar de verschillende kapellekens van den «Bloedigen lijdensweg», die, in de wijk van Akkerghem te Gent, stonden.

In lang vervlogen tijden werd in aandenken aan den dood van Jezus een veroordeelde op Goeden Vrijdag vrijgelaten. Dit gebruik dat heet te dagtekenen van de eerste helft der dertiende eeuw, werd door de Fransen afgeschaft. De gevangene wierp zich op de knieën vóór den Magistraat, beleed openbaar zijn misdrijf en verzocht om genade. Zijn leven lang werd hij een Goede Vrijdagskind geheten.

De smeden staken op Goeden Vrijdag! Volgens de legende was te Jerusalem niet één smid te vinden om de nodige nagels te maken, om Jezus aan het kruis te hechten. Toen zou een wever er enige uit zijn getouw getrokken hebben en sedertdien zijn de wevers de ongelukkigste aller werklieden gebleven.

Veel bijgelovige gebruiken staan in 'betrekking' met Goeden Vrijdag.

En zo zijn wij aan Paasavond gekomen. Maar daarover zullen wij in het volgende nummer een en ander vertellen. J. D. S.

Sprookjes van de gebroeders Grimm

De levenstijd.

God schiep de wereld en alle schepselen. Iedereen kreeg zijn kledij en kleur en zijn levenstijd. Toen de ezel aan de beurt kwam, vroeg deze:

— Heer, hoelang moet ik leven?

— Dertig jaar, ezeltje! Is 't goed?

— Och Here toch! Dertig jaar! Dertig jaar sleuren en trekken! Bedenk toch eens, Here, van den morgen tot den avond zware lasten dragen, graanzakken naar den molen voeren, om dan nog steeds een hard woord of een klop op mijn arme schouders te krijgen. Heb toch medelijden, Heer, en doe er wat af!

De Heer ontfermde zich en bepaalde den leeftijd van den ezel op twaalf jaar.

Tevreden ging de ezel heen en toen verscheen de hond.

— Hoelang wenst gij te leven? vroeg hem de Schepper. De ezel kloeg, dat dertig jaar voor hem te veel is; maar gij zult wel met dien leeftijd tevreden zijn?

— Och, Heer, dertig jaar! Vergeet niet, dat ik steeds op de been moet zijn en 's nachts oog en oor moet openhouden. Ik heb nooit rust en ben hierdoor veel vroeger versleten dan andere dieren. Doe er gerust een groot gedeelte van af.

De Heer erkende, dat de hond gelijk had, en verminderde zijn leeftijd met twaalf jaar.

Nu kwam de aap aan de beurt.

— Gij hebt niet te werken en u af te sloven als de ezel en de hond, zei Onze Heer, en zult wel gaarne dertig jaar willen leven, niet waar?

— Ach, Heer, meesmuilde de aap, mijn leven loopt niet van een leien dakje; ik heb steeds grimassen te maken om de mensen aan het lachen te brengen. Wanneer men mij een appel toereikt, dan is het meestal een zure. Vaak schuilt er veel verdriet onder al mijn poetsen. Neen, Heer, dertig jaar houd ik het niet vol.

— Goed, dan doe ik er tien jaar af!

De aap vertrok vrolijk, sprong op den rug van den ezel en trok hem aan zijn lange oren.

Nu verscheen de mens, vrolijk, fris, opgeruimd.

— Dertig jaar zult ge leven! sprak de Heer, en hiermede dacht Hij den mens genadig te zijn.

— Slechts dertig jaar, Heer! riep de mens ontsteld uit. Wanneer ik mijn huis heb gebouwd en bomen geplant, dan is het reeds tijd om te sterven. Geef mij, o Heer, toch een langeren leeftijd.

— Ik doe er de achttien jaar van den ezel bij! sprak de Heer.

— Dat is nog te weinig.

— Dan zult gij de twaalf jaar van den hond er nog bij hebben.

— Dat is nog te weinig, Heer!

— Welaan, besloot de Heer, Ik zal er de tien jaar van den aap nog bijdoen, maar dan ook geen jaar meer.

De mens ging heen en mompelde ontevreden.

Maar de Heer wist wat Hij deed, want de eerste dertig jaar van den mens gaan snel voorbij in groei en levenslust. Hierop volgen de achttien jaar van den ezel, tijdens welke periode hem allerlei lasten worden opgelegd. Hij moet zwaar werken en ontvangt in ruil twaalf jaar van den hond; dan ligt hij te brommen en verliest zijn haar en zijn tanden. En als deze jaren zijn verstreken, komen de tien jaar van den aap; hij wordt suf en zwak van zinnen en doet dwaze dingen, die niet zelden den spot van de kinderen verwekken.

IN HET LICHT

JAN DE SCHUUTER

VAN DE
LANTAARN

IN DE
KROON

UITGEVER

L. OPDEBEEK

ANTWERPEN

SWA.

JAN DE SCHUYTER

In het
Licht van de Lantaarn

Folkloristische wetenswaardigheden

Gevolgd door een keuze

SPROOKJES
van de GEBROEDERS GRIMM

Pentekeningen van Edmond VAN OFFEL

Kleuromslag van Jan WATERSCHOOT

L. OP DE BEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1949